

VIJFDE HOOFDSTUK

Deschepper en Veerle

Blommaert vermoedde niet in 't minst, dat hij door een lagen spion gevolgd werd, toen hij behoedzaam zijn hofpoortje verliet en als een dief door de straten sloop, tot hij eindelijk den stadswal bereikte, waar Kasper Wybo op hem reeds wachtte.

Beide mannen wisselden geen woord, voor ze veilig den overkant der verstinggracht bereikt hadden.

— Weet uw vrouwe alles? vroeg Wybo.

— Ja, Kasper...

— En stemde ze toe...

— Onmiddellijk...

— Zooals de mijne dan. Ha! Jacob, wij zijn gelukkig, dat we op de hulpe van onze gade rekenen mogen. Hoeveel mannen moeten niet alleen strijd voeren met hun verdruk- kers maar ook met leden van hun gezin, de echtgenoot met de vrouw, de vader met den zoon of de zoon met den vader...

— Ja, de geest van den Spaanschen koning brengt verdeeldheid zelfs onder hen, die door banden des bloeds vereenigd zijn en ik kan u niet zeggen, hoe fier ik mij gevoel, dat Agnes mij niet weerhield, ofschoon ze weet wat wij op 't spel zetten.

— Hier ligt een bootje, zei Wybo. Als Hans, de visscher, weet waarvoor wij het ongevraagd leenen, zal hij zich gelukkig achten, dat wij zijn vaartuig gebruikt hebben. Och, Jacob, vele stadgenooten dragen 't harte op de rechte plaats, maar ze wachten op leiders... Hedenavond geven wij het sein... en 't is thans voor ons een heilige stonde.

Zachtkens gleed het schuitje over het water, doch geen der inzittenden hoorde, dat iemand hen al zwemmende volgde.

— Bij St. Maarten... daar ligt nog een boot, fluisterde Wybo... te laat... we zijn ontdekt... kalm, Jacob... laat alles aan mij over. En luid vervolgde hij: Hei-ho... opgepast daar... mijn schuit is van de beste niet meer en kan niet al te goed tegen een botsing... ha! ge zijt een flinke schipper, nu liggen we naast in plaats van tegen elkaar... Ook aan 't visschen, maat?

— Ja... naar mijn vrouw... naar de moeder van mijn kinderen! klonk het op somberen toon terug.

— Ik begrijp alles, sprak Blommaert stil tot Wybo... Laat mij nu spreken!... Vriend, zijt gij Deschepper van Nukerke? vroeg hij aan den man, die met een langen haak in 't water roerde.

— Ja... Hebt gij het ook gehoord, wat men mij hedenavond vertellen kwam... dat het lijk van mijn vrouw in de Schelde dreef?... Ik snelde herwaarts met mijn dochter Veerle, die nu aan den oever staat... Zou dat donker voorwerp daar het lichaam zijn... Stoort mij niet, vrienden of vijanden, wie ge zijn moogt...

— Vrienden, zei Blommaert snel.

— Hemel... ik herken haar... Ja, dat is mijn Machteld... mijn arme, arme Machteld... Helpt mij, mannen, zoo ge vrienden zijt... maar neen. Ach gij durft mij niet helpen... ik vergeet, dat mijn vrouw al vier dagen in 't water ligt... Hier heb ik ze... En de man, dien wij Deschepper hoorden noemen, tilde het lijk in de boot... Veerle, riep hij klagend, hier is uw arme moeder!

— Moeder, mijn moeder! snikte het meisje dat aan den oever stond...

Maar het water, dat zijn prooi afgestaan had, vloeide kalm verder, en het windje suisde door 't hooge riet en speelde met de grashalmen der bedauwde weiden... Als een grijze massa lag ginds de stede, nu en dan even verlicht door 't schijnsel van 't hemelvuur.

— Ja, Machteld, ze hadden mij gezegd, dat gij in de Schelde dreeft en nu kan ik u toch nog een graf schenken. Hier zal ik het delven, want u vervoeren is niet mogelijk... Mijn kinderen mogen hun moeder zôo niet zien! jammerde Deschepper.

— Laat mij het graf delven, zei Blommaert.

— Neen, burger... Genoeg vreemden hebben zich nu met mijn vrouwe bemoeid; thans wil ik alles zelf doen! De begrafenis zal eenvoudig zijn... En spottend vervolgde de man: Ik ben des doods schuldig, omdat ik haar zonder hulp der papen begraaf... Geen gewijd water, maar tranen zullen uw graf heiligen, Machteld... en het « Rust in vrede » van mijn lippen zal machtiger wezen dan de vervloekingen welke men over u uitsprak, omdat ge Gods gebod volbracht...

De man had het lijk intusschen aan land gedragen en koortsachtig werkte hij nu aan 't graf. Zijn dochter boog zich snikkend over de doode... Wybo en Blommaert zagen ontroerd toe.

— Veerle, hebt gij het laken? vroeg Deschepper. Ja, burgers, wij brachten in de boot alles mede, wat we behoeven om moeder eerlijk te begraven... Het lijk zal niet voorbij dorpen en steden drijven... Veerle, zie uw moeder nog eens aan... Machteld, zôo moeten wij scheiden... Ons geluk is vernietigd...

De man wikkeld het lijk in het doodslaken.

— Mogen wij u thans helpen? vroeg Blommaert.

— Och! laat mij alles maar alleen doen... In Gods naam, begraaf ik u, Machteld...

— Moeder, moeder! snikte het meisje...

— Uw moeder, ja uw moeder... en mijn brave, trouwe huisvrouw... stamelde Deschepper met gebroken stem.

Hier ligt ze nu... Ze was kloek, gezond, ze had nog lang kunnen leven... Nu moet ik heur graf vullen... In Gods naam dan!

Haastig wierp de arme man de aarde in den kuil.

— De groeve is gesloten, het zoo moeilijke werk is gedaan, zei hij dan. Maar Spanjaarden, verdrukkers van Vlaanderen, papen, inkwisiiteuren en valsche landgenooten, tusschen u en mij is het niet gedaan! riep hij woedend. Bij dit graf zweer ik u eeuwigen haat... Gij verdoemt onze braven... wel, ik op mijn beurt verdoem u... Gij beulen, die ons land in een kerkhof verandert!

Gij wreedaards, die kinderkens tot weezen maakt.

Wij vroegen u niets, wij begeerden slechts rustig te leven... maar nu is er geen ruste meer, doch strijd...

Wraak, wil ik... om wraak roept mijn gefolterd harte...

— En de vrouwen zullen de mannen helpen, zei nu het meisje. Zie vader, ziet burgers, ik ween niet meer, mijn oogen zijn droog en hierbinnen brandt het...

Men vervolgt en martelt vrouwen... welnu ook de vrouwen zullen 't wapen voeren!

— Uw echtgenoot had haar broeder eten en drinken gegeven, nietwaar? vroeg Blommaert.

— Haar broeder? Neen, haar zoon, haar eigen kind...

Herman, die een prediker der Hervormden is geworden... Als een wild dier werd hij opgejaagd en op zekeren nacht drong hij door het zoldervenster in ons huis... Zijn moeder stond op en bereidde hem een maaltijd... Maar dat mag niet, 's konings plakaten verbieden het... en een verrader heeft ons bespied... Den volgenden dag kwam Titelmans... en hij sleurde mijn vrouw mee, terwijl ik op 't veld was... En ze hebben haar gefolterd! Al zei ik het niet, toch zag ik daarstraks haar gebroken leden, haar verminkt gelaat... Ze hebben de moeder gefolterd, omdat ze haar zoon wèl deed... Ze hebben haar in 't water geworpen, zonder ze in een zak te naaien...

Maar dat is voorbij... 't is alles voorbij, Goddank!... en ik leef nog om haar te wreken!

— Gij begeert dus wrake? vroeg Blommaert stil...

— Ha, ge vraagt mij of ik wrake begeer... maar 't is waar, gij voelt niet als ik... Ha! ge vraagt of ik wrake begeer... meer dan spijs en drank, burger... meer dan ruste en slaap... Wrake is mij zoo noodig als de lucht welke ik adem... en van heden af heeft Deschepper geen andere woonplaats dan het bosch met zijn holen en spelonken, geen ander handwerk dan verminken en moorden... geen ander gereedschap dan zijn mes!

— Ga met ons mee! hernam Blommaert. Wij voelen met u...

— 't Is hier geen plaats, om alles te bespreken, zei de kalmere Wybo... En zich plots terzijde wendende, zei hij verschrikt! Welk gerucht hoor ik daar?...

Blommaert zag ook om en sprong snel weg, bukte zich en riep:

— De verraders, de zevenstuiversbeesten vallen ons zoo in de hand... Neen, schelm, verweer u niet... kronkel u niet als een paling in de pan, ge kunt u onmogelijk loswringen.

En hij sleurde den schelen Bert mede tot voor de voeten van Deschepper.

— Och goede heeren, doet mij toch geen kwaad, zei de spion klagend.

— Wat doet gij hier? vroeg Deschepper.

— Zie, heer, ik zweer u, dat ik eerst mijn moederke en dan mijn vader op hun sterfbed beloofd heb geen druppel

brandewijn over mijn lippen te laten komen, en nu gevoel ik hevige wroeging over mijn onwaardigheid, want gister heb ik mijn gelofte geschonden. De geest is gewillig, maar het vleesch is zwak... ik liet me verleiden door eenige vrienden, die ik in langen tijd niet meer gezien had en die met geweld onze ontmoeting in een taveerne vieren wilden. Ik kan niet tegen een vollen beker, want ik herinner me niets meer, dan dat de drank van den kastelein uit het « Vergulde Hoofd » zeer geestrijk is, en 'k moet spoedig buiten westen geweest zijn. En hoe ik nu hier kom is mij een raadsel, maar ik vermoed dat mijn trouwe vrienden mij in een schuitje buiten de stad gebracht hebben, daar ik in mijn dronkenschap de aandacht der schoutsdienaren getrokken zou hebben, wat voor mij alles behalve goed is, daar ik als geus — gij zijt Vlamingen en ge zult mij niet verraden nietwaar? — uit de stad gebannen ben.

Maar de gezellen hadden hun dienstvaardigheid niet moeten eindigen in de Scheldemeerschen, want mijn leden zijn stram als verroeste scharnieren, van dat ongemakkelijk leger in 't natte gras.

— We hebben veel geduld getoond door naar uw schoone rede te luisteren, sprak Blommaert.

Mij dunkt die stem is me niet vreemd, laat me de tronie van dien fieren geus eens bekijken.

De burger hief den spion wat op, doch zag het flikkeren van een mes...

— Zijn dat geuzenmanieren, om uw mes op mijn ribben te willen wetten! kreet Blommaert verontwaardigd, den schelm met een hevigen smak neerwerpend. En toch wil ik uw facie zien... want voorzeker behoort ze aan een rabauw, misschien wel een schurk, die voor zeven stuivers bloedgeld aas aan den beul levert.

Ha! ik bedroog me niet... Schele Bert zit in ons net... en hij heeft lust weer driemaal zeven stuivers te verdienen... of neen, viermaal zeven, want de Inkwisitie spaart evenmin de maagden, zij ontziet slechts hellewichten als spion.

— De Hemel zij gedankt, die mij 't middel verschaft om bij 't graf mijner vrouw een wijwaterkwispel te gebruiken... ge zult het water zien spatten tot hier, als ik dezen matigen jonkman in de Schelde plons... Veerle, in de boot ligt een

steen en een koord... rap! meisje, gij hebt ook wraak gezworen.

De aangesprokene haastte zich om het gevraagde te halen.

— Ach! ik kan niet zwemmen! kermde Bert.

— Toch wel naar de diepte, he! spotte Deschepper. En iemand als gij die gezworen hebt geen sterken drank over uw lippen te laten komen, zal wel een vriend van 't water zijn...

De geus bond den steen aan Berts voet en de stem van een priester nabootsend, sprak hij hoonend:

— Requiescat in pace... in naam van alle verdrukten, van al uw slachtoffers... in naam van alle geuzen... daar gaat hij! Neen vrienden, ge behoeft me niet te helpen, al kronkelt de schelm zich gelijk Titelmans in een wijwatervat zou doen; een zeven-stuiversman ontglipt den geuzenklaauw niet tenzij om recht en snel naar de helle te varen.

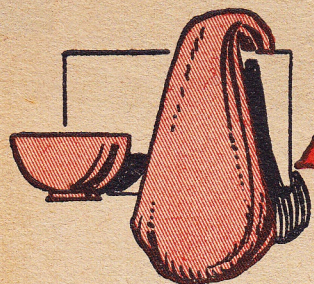
Een hevige plons, die het water deed opspatten... en de Schelde sloot zich boven den bondgenoot van Antoon Ravels.

— Nu ga ik met u, hernam Deschepper kalm. Hier is ons werk afgedaan; mijn eerste wraakneming... nu kan ik ze nog tellen, maar ik hoop weldra niet meer!

Het viertal begaf zich door de meerschen en beklom de helling van den heuvel, die Oostwaarts de Scheldevallei begrenst.

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A. HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

—
1926